

que son: St. Joan de Vila de Muls, St. Marti de Terradellas, St. Marsal de Corantella, St. Julià de Gallinés, Sta. Llogaya de Parets, Sta. Maria de Orfans, St. Marti de Ollés, Sta. Maria de Vilamari y St. Esteve de Vila de Mi; en temps passat que no eran privadas las proffessons fora Parroquia, venian junts amb proffessó, portant quiscún creu y ganfanons y lo Párroco la Vera Creu y arribant junts a la Creu de pedra, qui va a St. Miquel, allí feyen algo de atenció; y en lo interín venian a deixar las cavalgaduras y tornaven a recibir la Proffessó y junts venien dites nou Proffessóns cantant la lletanía ab la pausa y gravetat y devoció que edificava, y de exa manera arrivaven al Portal anantlos a rebre los de la Capella del Collell fins que eran dintre la Iglesia y entonán la Salve del temps corrent y demés vuy acostumat.

»Y al vespre per aposentarlos entregaven las clauç al Sr. Batlle y Regidors de dita Baronía y ells cuidaven junt ab los Pabordes de la Casa, y procuraven fer anar los homes y donas dividits com fan lo die present; lo andemá deyen llur ofici del Comú ab tota solemnitat, ministres y bordonés, y algunes ocasions predica; assistint tots los llurs Párrocos.

»Y tots se confessaven, en especial lo any 1718 que hi hagué Comunió General, ques predicá al vespre y al ofici; y al ofici fou la Comunió general que anaven molt contrits suplicant aygua.

»Y fetas llurs deprecacions sen tornaven ab la forma que havien arribat.

»Dita Baronía te molta fe y devoció a esta devota Capella del Collell per haver experimentat haver molts favors, y experimentan tots los dias que per diferentas vegades han vingut per aygua y han alcansat lo remey, que son trobats tornarsen ab pluja quan antes del Ofici era ceré com diuhen ells, y jo he vist, y que algun any un lloch faltá a venir y no tingué la aygua igual com los demés. Y com sia tanta la Devoció y Confiansa a la Verge SS.^a del Collell, ja que no poden venir a proffessó venen a fer celebrar quiscun lloch en particular un ofici, y junts un ofici per dit Comú ab ministres y bordonés cantat ab tota solemnitat, y los oficis que nos poden dir dit die per falta de celebrants, se diuen los dies següents, y mols venen al vespre com son los Batlle y Regidors y a punta de Sol se comensan los oficis.»

Amb lleugeres modificacions venen avui dia aquestos pobles privilegiats i amb tota ingenuitat hem de confessar que sentim vera gaubança cada volta que tenim la sort d' hostatjar a les parroquies de la Baronía, pel sacrifici que suposa la seva arribada, per la pietat amb que tots els peregrins reben els sants sagraments, per la bondat de carácter que distingeix aquell veral de l' Ampurdá; pel seu tracte senzill i afable, per l' ordre, modals i gratitut que no poden pas amagar.

¡Mes d' una vegada tanta fruició ens ha fet venir les llágrimes als ulls!
¡Son fills predilectes de la Verge del Collell i els estimem de tot cor!

